

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

30 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Marta Romańska

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 30 lipca 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 20 grudnia 2021 r., I ACa 466/21,
w sprawie z powództwa M. Z.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie,

1. oddała skargę kasacyjną;

2. zasądza od pozwanego banku na rzecz powoda kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu odpisu orzeczenia do dnia zapłaty.

Marta Romańska Agnieszka Piotrowska Karol Weitz

UZASADNIENIE

Powód M.Z., po ostatecznym sprecyzowaniu żądania domagał się w pozwie skierowanym przeciwko Bank Spółce Akcyjnej w W. ustalenia że zawarta przez niego z poprzednikiem prawnym pozwanego banku, tj. K. Bankiem Spółką Akcyjną w W. umowa kredytu z 25 stycznia 2008 r. jest nieważna z powodu abuzywności zamieszczonych w niej klauzul walutowych, oraz ewentualnie zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego banku kwoty 75 000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 30 października 2008 r. do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 19 maja 2021 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie orzekł, że wskazana umowa jest nieważna. Sąd ustalił, że powód 25 stycznia 2008 r. zawarł z Bankiem Spółką Akcyjną w W. umowę kredytu na cele mieszkaniowe indeksowanego kursem CHF, opiewającą na kwotę 227 043,40 zł. na okres 360 miesięcy. Wyrażone w CHF kwoty transz kredytu oraz rat kapitałowo-odsetkowych określone były według kursu waluty z tabeli kursów banku. Umowa została zawarta z zastosowaniem wzorca umowy ustalonego przez bank, który nie podlegał negocjacjom. Powód nie był informowany o sposobie ustalenia kursu waluty w tabeli banku i mechanizmie przeliczania kwoty i rat kredytu z CHF na PLN. Nie był również poinformowany o ryzyku walutowym związanym z zawieraną umową.

Sąd ocenił, że powód ma interes prawny w żądaniu ustalenia nieważności umowy oraz że był konsumentem w chwili jej zawierania. Wskazał, że kwestionowane przez powoda klauzule walutowe nie były z powodem indywidualnie uzgadniane i nie były jednoznaczne, a wobec wykorzystania przez bank przewagi kontraktowanej naruszały dobre obyczaje. W rezultacie Sąd uznał, że zamieszczona w umowie klauzula indeksacyjna i łączące się z nią klauzule przeliczeniowe mają charakter niedozwolonych postanowień umownych, co skutkuje tym, że nie wiążą one powoda, a ich upadek oznacza konieczność uznania całej umowy za nieważną.

Apelację od wyroku z 19 maja 2021 r. złożył pozwany bank.

Wyrokiem z 20 grudnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji i przyjął je za własne. Zgodził się również w całości z oceną prawną stanu faktycznego dokonaną

przez sąd pierwszej instancji i w konsekwencji uznał wszystkie zarzuty apelacyjne zmierzające do jej podważenia za bezzasadne.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 19 maja 2021 r. wywiódł pozwany bank. Zarzucił naruszenie art. 385¹ § 1 i 2 oraz art. 65 §1 i 2, a także art. 56 k.c. i art. 69 ust. 3 ustawy - Prawo bankowe, a ponadto także art. 358 § 2 w związku z art. 385¹ k.c. oraz art. 189 k.p.c. w związku z art. 68 i z art. 353¹ k.c. Na tych podstawach wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący starał się podważyć w zarzutach kasacyjnych stanowisko, że klauzule walutowe przyznające jednej ze stron umowy kredytu uprawnienie do samodzielnego decydowania o kursach waluty waloryzacji lub indeksacji mają charakter abuzywny, i że bez nich kwestionowana umowa kredytu nie może być utrzymana. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje jednak stanowisko, że nie jest możliwe utrzymanie umowy kredytowej takiej jak umowa zawarta w rozpatrywanej sprawie, w razie stwierdzenia abuzywności jej postanowień kształtujących mechanizm indeksacji lub waloryzacji świadczenia kursem waluty obcej (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., II CSK 282/18, nie publ. i z 13 maja 2022 r., III CSKP 293/22, nie publ. oraz z 6 czerwca 2023 r., II CSKP 950/22). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie stanowisko to podziela. Gdy chodzi o kwestię abuzywności klauzul umownych rozpatrywanych w niniejszej sprawie, to wszystkie odnośne zarzuty kasacyjne są bezzasadne, albowiem Sądy obu instancji wyczerpująco, rzetelnie i w pełni przekonująco wykazały, że przedmiotowe klauzule mają charakter niedozwolony, a Sąd Najwyższy podziela tę ocenę.

Dodać ponadto należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego zostało już wyjaśnione, że dopuszczalne jest wystąpienie z żądaniem ustalenia nieistnienia stosunku kredytu ze względu na nieważność umowy kredytu, nawet jeżeli stronie przysługuje roszczenie o zwrot świadczeń spełnionych na podstawie tej umowy

(por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2022 r., II CSKP 163/22, nie publ., z dnia 20 czerwca 2022 r., II CSKP 701/22, nie publ. i z dnia 6 czerwca 2024 r., II CSKP 1166/22, nie publ.; por. też wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 23 listopada 2023 r., C-321/22, Provident Polska, pkt 77, gdzie wskazano, że art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 w związku z zasadą skuteczności stoi on na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z ich wykładnią dokonaną w orzecznictwie, które w celu uwzględnienia wytoczonego przez konsumenta powództwa zmierzającego do stwierdzenia bezskuteczności nieuczciwego warunku w umowie zawartej z przedsiębiorcą wymagają dowodu na istnienie interesu prawnego, w sytuacji w której uznaje się, że taki interes nie istnieje, jeżeli konsumentowi przysługuje powództwo o zwrot nienależnego świadczenia.

Wobec bezzasadności wszystkich zarzutów kasacyjnych skarga kasacyjna pozwanego banku podlegała oddaleniu.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ oraz art. 98 § 1 i 1¹ w związku z art. 391 §1 i z art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Marta Romańska

Agnieszka Piotrowska

Karol Weitz

AG

[r.g.]